

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/38177 GK 80

Sayı : 64272063-610- 389172
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-38177)

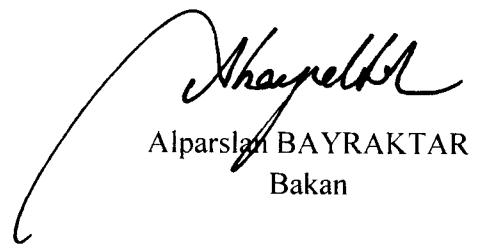
GÜNLÜDÜR
12-03-2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07/01/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1772531 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Sayın Talat DİNÇER'in tarafıma tevcih ettiği 7-38177 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-38177 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN TALAT DİNÇER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-38177**

Ülkemizde madencilik faaliyetlerinden alınan devlet hakkı oranları, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14'üncü maddesi uyarınca belirlenmekte olup, özellikle IV. Grup madenlerde (altın, gümüş, bakır vb.) piyasalardaki fiyat arttıkça yükselen kademeli bir sistem uygulanmakta ve bu madenler için uygulanacak devlet hakkı oranları, aynı Kanuna ekli Ek-3 sayılı tabloda ayrıntılı şekilde yer almaktadır.

Madencilik sektörüne ilişkin olarak; yıllar itibarıyla ruhsat müracaat sayıları, terk ve iptal edilen ruhsat sayıları, Türkiye geneli ruhsat sayıları, maden üretim değerleri, madencilik sektörünün GSYH içerisindeki payı, devlet hakkı gelirleri, denetlenen saha sayıları gibi detaylı bilgilere Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)'in <https://www.mapeg.gov.tr/> internet adresindeki "Bilgi Merkezi" sekmesinden ulaşılabilmektedir.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 5'inci maddesinin birinci fıkrasında "*Madenler üzerinde tesis olunan ilk müracaat (takaddüm), arama ruhsatı, buluculuk, görünür rezerv geliştirme ve işletme ruhsatı haklarının hiçbirisi hisselerle bölünemez. Her biri bir bütün hâlinde muameleye tabi tutulur.*" hükmü ile 6'ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında "*(1) Maden hakları, medeni hakları kullanmaya ehil T.C. vatandaşlarına, Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilir. (2) Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.*" hükümleri kapsamında maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilmekte ve her biri bir bütün hâlinde muameleye tabi tutulmaktadır.

Maden hakkı sahiplerine tanınan teşvikler ise mezkûr Kanunda yer alan düzenlemeler çerçevesinde tüm yatırımcılara eşit şekilde uygulanmaktadır. Yurt içinde işleme, katma değer oluşturma ve sürdürülebilir üretimi teşvik etmeyi amaçlayan bu düzenlemeler millî menfaatler doğrultusunda ilgili kurumlarca düzenli olarak gözden geçirilmekte olup, vergisel indirimlere ilişkin hususlar ise Bakanlığımız görev alanına girmektedir.

Yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin olarak; maden sahalarında arama ve işletme ruhsat süreçlerinden sonra ruhsat sahipleri tarafından madencilik faaliyetlerine başlanabilmesi için "işletme izni" alınması gerekmekte olup, mevcut sahaların çok küçük bir alanına tekabül eden ve fiili olarak madencilik faaliyetinin yürütüldüğü alanı ifade eden işletme izinli alanlarda faaliyete başlanabilmesi için izin alanına yönelik olarak 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7'nci maddesinde belirtilen; mülkiyet izninin (orman/mera/tapulu arazi vb.), ÇED Belgesi'nin, İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı'nın ve ilgili Bakanlık/Kurumlardan alınması zorunlu olan diğer tüm izinlerin (Sit, Milli Parklar, Turizm Bölgeleri Alanları ve Merkezleri ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve duyarlı bölgeler için vb.) tamamlanması gerekmektedir.

Yapılacak olan madencilik faaliyetinin çevreye olan etkilerinin yerel halkla beraber ilgili kurumlarca etraflıca değerlendirildiği söz konusu izin süreçlerini tamamlayamayan hiçbir ocağın açılmasına ise Bakanlığımızca müsaade edilmemekte olup, bu bağlamda tek başına arama ve/veya işletme ruhsatına sahip olunması fiili olarak madencilik faaliyetlerinin başlatılabilmesi için yeterli olmamaktadır.

Maden sahaları madencilik faaliyetleri bakımından 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında MAPEG tarafından, çevresel etkiler bakımından 2872 Sayılı Çevre Kanunu kapsamında Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, iş sağlığı ve güvenliği bakımından ise 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından periyodik olarak denetlenmekte olup, yapılan bu denetimlerde mevzuata uygun çalışılmadığının tespiti halinde MAPEG tarafından çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulmaktadır.

Ayrıca madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerini en aza indirmek amacıyla 7554 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile rehabilitasyon süreçlerine ilişkin kapsamlı yükümlülükler getirilmiş olup, bu çerçevede bozulan alanların emniyetli hale getirilmesi, bitkilendirme, ağaçlandırma ve çevresel iyileştirme çalışmalarıyla doğanın korunması ve ekosistemin sürdürülebilirliği sağlanarak çevreye duyarlı

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN TALAT DİNÇER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-38177**

bir madencilik anlayışı benimsenmektedir.

Bu anlayış çerçevesinde Bakanlığımızca risk esaslı ve sıklaştırılmış denetim sistemiyle gerçekleştirilen denetimler kapsamında 2025 yılında 10.944 saha denetlenmiş; ruhsat sahiplerinin saha güvenliği ve çevresel rehabilitasyon yükümlülükleri teminat ve çevre uyum planlarıyla yakından takip edilmiştir.

Nadir Toprak Elementleri (NTE)'ye yönelik olarak; dünya NTE üretiminde Çin, ABD, Avustralya ve Kanada gibi ülkeler ön planda olmakla birlikte NTE teknolojisine sahip olan ülke ve firmalar, NTE üretim süreçlerine ilişkin teknolojileri stratejik ve rekabetçi üstünlük olarak görmekte ve bu bilgileri paylaşmaktan kaçınmaktadır. Bu çerçevede NTE'ye yönelik; milli bir bilinçle bir taraftan Ülkemizin madencilik ve cevher zenginleştirme alanında uzman kadro ve altyapısı olan üniversiteleri ile Ar-Ge faaliyetleri yoğun şekilde sürdürülmekte, diğer taraftan ortaya konulan stratejilerle bu alanda teknolojiye sahip ülkelerin uzman Ar-Ge ve teknoloji kuruluşları ile iş birliği süreçlerine devam edilmektedir.

Ülkemiz bu alanda dış paydaşlarla yürüttüğü tüm temaslarda millî menfaatlerini ön planda tutmakta, kaynaklarının yönetimi ve değerlendirilmesinde tam egemenlik ilkesine bağlı kalarak hareket etmektedir. Dolayısıyla görüşmeler belirli bir il veya saha özelinde gerçekleştirilmemekte, bu konuda Ülkemiz millî egemenlik ilkesi doğrultusunda, kaynaklarının değerlendirilmesi ve katma değer in ülke içinde oluşturulması anlayışıyla hareket etmektedir.

Bu çerçevede ABD ile yürütülen temaslarda Ülkemizin sahip olduğu stratejik maden potansiyelinin değerlendirilmesi ve teknik düzeydeki iş birliği imkânlarının araştırılması amacıyla gerçekleştirilmektedir. Görüşmelerin kapsamı; teknoloji transferi, Ar-Ge iş birlikleri ve katma değerli üretim modelleri ile sınırlı olup, ülkemizin bu stratejik madenler üzerindeki tam mülkiyet haklarına ve egemenlik yetkilerine hâlel getirecek herhangi müzakere söz konusu değildir. Beylikova NTE sahası ve buradaki işleme tesisleri üzerindeki kontrol, yönetim ve denetim yetkisi münhasıran Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne ve ilgili kamu kuruluşlarına aittir. Millî enerji ve maden politikamız gereği, kritik madenlerimizin "fiili kontrolünün" veya "işletme haklarının devri" gündemimizde değildir. Yabancı yatırımlar ve iş birlikleri, ancak ulusal çıkarlarımıza hizmet ettiği müddetçe değerlendirmeye alınmaktadır.

Bununla birlikte, yapılacak olan madencilik faaliyetinin çevreye olan etkilerinin yerel halkla beraber ilgili kurumlarca etraflıca değerlendirildiği ÇED sürecine ilişkin işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı uhdesinde yürütülmekte olup, bu çerçevede Önerge içeriğinde yer alan ve diğer bakanlıkların görev alanına giren hususlara ilişkin bilgilerin ilgili kurum/kuruluşlardan alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.